

U4: Kutt utslipp og kutt forskjeller – Dyrtiden må møtes med rettferdig klimapolitikk

SV er et sosialistisk miljøparti. Det forplikter oss til å ta ansvar i budsjettssamarbeidet og presse frem en offensiv, sosialt rettferdig klimapolitikk. Utslipp som fortsetter å øke gir mer ekstremvær, utrygg matforsyning, dyrere energi og transport, og større sosial ulikhet. Dyrtiden og klimakrisen må møtes med en politikk som forener folks bekymring for verdens fremtid og med deres bekymring for økte priser.

Klima er en del av klassekampen

Klima og miljøpolitikk er ikke en enkeltsak – det er en del av klassekampen. Når naturen rammes, rammes også velferdsstaten. De som trenger velferden mest, er de som blir hardest rammet av klimakrisen: lavtlønte, folk med dårlig helse, og de som bor i utsatte områder. Ekstremvær ødelegger hjem, arbeidsplasser og infrastruktur – og det er ikke de rikeste som står først i køen for hjelp. Derfor må klima ikke behandles som et tilleggstema, men integreres i alt arbeidet SV gjør, nasjonalt og internasjonalt. Rettferdig omstilling er ikke valgfritt, det er selve nøkkelen til å bevare velferdsstaten.

Arbeidslivsperspektivet må inn i klimavurderinger

I dag ligger det ingen arbeidslivsperspektiv når ekspertråd nedsatt av regjering eller forskning skal finne svar på de samfunnsøkonomiske konsekvensene. Mange er i førstelinjen når ekstremværet rammer. Både i Spania og Sverige har det vært flere dødsfall i 2025 med mennesker som har vært på jobb under ekstremvær. Hvordan trygge de ansatte som må på jobb, må være et viktig fokus for SV.

Når man er syk og ikke kan gå på jobb, får man dekket lønn i form av sykepenger. Når kloden er syk og gir oss ekstremvær så vi ikke kommer oss på jobb, sitter vi med regningen selv. At vi har lønnsutbetalinger, også i kriser, har vært et viktig fundament i velferdsstaten. Nå har vi arbeidstakere som sliter med å betale lånet fordi arbeidsplassen lå på feil side av raset som gjorde det umulig å komme seg på jobb. Prognosene viser at ekstremvær vil være en del av arbeidshverdagen og ikke unntaket om 20 år.

Industri og arbeidsplasser

Store arbeidsplasser innenfor bygg og anlegg viser til at tilgang til materiale er deres største usikkerhet ved klimaendringene. De er bekymret for at de ikke kan opprettholde antall arbeidsplasser om produksjonen må gå ned. Flere ønsker at Norge investerer i mer bygging av infrastruktur og produserer mest mulig av materiale lokalt. Dette kan gjøres ved å videreføre SV sin politikk med sterk statlig styring innen industri, og prioritere infrastruktur som utvikling av mer jernbane og rassikring. Norge må ta grep for tilgang på kritiske råvarer – uten å ofre natur eller arbeidsmiljø – ved å styrke ombruk, materialgjenvinning, produsentansvar og grønne leverandørkjeder.

SV må kreve:

- 41 • Integrering av klima i all politikk – ikke som enkeltsak, men som grunnlag for velferd
42 og rettferdighet.
- 43 • Arbeidslivsperspektiv i klimautvalg og forskning.
- 44 • Trygghet for arbeidstakere ved ekstremvær – utred ordninger som sikrer lønn og
45 rettigheter når naturkriser hindrer folk i å jobbe.
- 46 • Statlig styring for rettferdig omstilling – investér i jernbane, rassikring og lokal
47 produksjon av materialer.
- 48 • Styrk ombruk, materialgjenvinning og grønne leverandørkjeder.
- 49 • Internasjonal klimarettferdighet – Norge må bli en pådriver for rettferdig
50 karbonskattlegging i internasjonale klimaforhandlinger, støtte initiativ for en rettferdig
51 og koordinert global utfasing av fossil energi, og sikre finansiering til klimatilpasning,
52 tap og skade.

53 **Avslutning:**

54 Klima må ikke drukne i dyrtid. Hvis vi lar klimakrisen skyve til side, vil dyrtiden og ulikheten
55 øke dramatisk. SV må stå i front for en rettferdig omstilling – for arbeidsfolk, for velferden og
56 for framtida.